

Theo Vesseur **LESPAKKET ROND** **ANNIE M.G. SCHMIDT**

Ziezo, hè hè, de eerste regel staat er is een lespakket voor de middenbouw van het voortgezet onderwijs. Annie M.G. Schmidt staat erin centraal. Het pakket bestaat uit vier onderdelen: Een lesboek (f 9,75, of — bij meer dan 15 ex. tegelijk — f 5,50), een werkschrift (f 1,50), een geluidscassette met in het lesboek geciteerde liedjes en teksten (f 15,—) en een reizende tentoonstelling.

Het lesboek kan een bron van inspiratie zijn voor een zinvolle serie lessen en werkuren rond en naar aanleiding van het werk van Annie M.G. Schmidt. Je kunt het als docent gebruiken, je kunt het ook aan je leerlingen geven zodat zij er individueel of in grotere of kleinere groep iets mee doen. Bijzonder vermeldenswaard is het hoofdstuk 'Annie Schmidt is geen dame', geschreven door Willem Wilmink. Aan de hand van een aantal citaten van Annie M.G., Belle van Zuylen, Robert Burn, H. van Alphen, Bach, K. Tucholsky, Andersen en verwijzingen naar o.a. Heine, Carminigelt en Ovidius geeft Wilmink in tien bladzijden een juweel van een mogelijkheid van werken met literatuur, maatschappijtradities en mensen van nu. Voortreffelijk als uitgangspunt voor enkele lessen, voortreffelijk om een leerling ter lezing aan te bieden. Dáár kàn je nou wat mee!

Vervolgens enkele opmerkingen over voorlezen, door Annelies Roodnat. Het lezen ervan — naar ik hoop: met herkenning — is voor een docent best de moeite waard. Voorts een stuk van Jan Boerstool over Annie Schmidt en de cabarettraditie, een compacte samenvatting van een stuk theatergeschiedenis met uitge-

kiende voorbeelden. Dan een aantal bladzijden met adviezen en bewerkingen over het maken van liedteksten door Drs. P. Flink technisch. Soms leuk. Verder iets over dialogen en het presenteren van liedjes, scènes en dialogen. Informatie over het werk van Annie M.G. en een nauwkeurige vermelding van de bronnen. Totaal aantal pagina's van het boekje: 56. Het werkschrift (23 bladzijden) behelst 40 opdrachten, deels heel voor de hand liggend, deels wat inventiever. Bij elke opdracht keurig van voorbedrukte regeltjes voorziene open ruimten voor antwoorden van de leerlingen. Doet wat schoolmeesterachtig, overbodig en ouderwets aan, ondanks het feit dat de regels in kleur zijn gedrukt.

Ik neem aan dat het LOKV creativiteit en creatief werken in onderwijs wil stimuleren. Waarom dan: 'Niets uit deze uitgave mag ...', enzovoort, enzovoort? Je zou in dit geval verwachten: 'Kopieer naar hartelust en selectief.' De 40 opdrachten zouden mijns inziens beter zakelijk en eenvoudig getypt als bijlage geleverd kunnen worden: de docent kan kiezen en de leerling ook, bovendien is het geheel dan minder bedillerig.

Niettemin, het lesboek is boven de middelmaat. Er werkten ook drie docenten aan mee. Ik zou best willen weten wat hun aandeel is geweest.

Geluidscassette en tentoonstelling (of een deel daarvan) zijn beide heel goed in je onderwijs en/of totale schoolwerk te betrekken; móeten niet.

Ziezo, hè hè, de eerste regel staat er Lespakket (lesboek, werkschrift, geluidscassette, tentoonstelling). Te bestellen en te regelen via het LOKV, Ganzenmarkt 6, 3512 GD Utrecht, tel. 030 - 33 23 28.

Marc Spoelders **DE TAALVERWERVING** **VAN HET KIND**

Voor deze *hernieuwde oriëntatie in het Nederlandstalig onderzoek* naar de (eerste) taalverwerving ging A.M. Schaerlaekens scheep met S. Gillis. Beiden slagen erin een dubbele

Doelstelling waar te maken, met name het geven van een overzichtelijke inleiding op de voornaamste standpunten en probleemgebieden met betrekking tot kindertaalverwerving en het aanbieden van een wetenschappelijk onderbouwde, levendig geïllustreerde blauwdruk van het concrete taalontwikkelingsverloop bij het kind dat Nederlands verwerft. In

het algemeen kiezen de auteurs voor een chronologische behandeling: de hoofdstukken 3 tot en met 6 getuigen hiervan. Ze gaan respectievelijk over de *prelinguale* en *vroeglinguale* periode en over de *differentiatie*- en *voltooiingsfase*. Voor bepaalde onderwerpen, zoals *omgevingstaal* (hoofdstuk 2) en *taal als spel* (hoofdstuk 7) wordt de strikte chronologie niet gerespecteerd, wat de leesbaarheid ten goede komt. Het boek zet aan tot (opnieuw) luisteren naar, spreken en in interactie treden met taalverwervende kinderen; tot zelf vragen stellen ook over wat Schaerlaekens en Gillis 'de oneindige fascinatie' noemen van het banale feit dat een kind leert spreken. Het boek formuleert geen nieuwe theorie over taalontwikkeling, maar beschrijft hoe het Nederlandstalig kind taal verwerft. De uitgebreide bibliografie (35 pag.) zet ook de lezer die meer specifiek geïnteresseerd is in bepaalde onderdelen op weg naar relevant taalontwikkelingsonderzoek,

meer bepaald met betrekking tot het Nederlands. In een inleidend hoofdstuk komen de doelstelling van de ontwikkelingspsycholinguïstiek, de rol van de taalverwerving in het ontwikkelingsproces en de evolutie in de taal van het kind aan de orde; aan de hand van voorbeelden — maar daarop vormt dit eerste hoofdstuk geen uitzondering — wordt ook de elementaire linguïstische terminologie toegelicht.

Een nuttig zakenregister sluit het boek af. Leuk is dat bij wijze van intermezzi de auteurs ook stukjes inlassen van dichters en schrijvers die zich lieten inspireren door 'die eerste passen van het kind in het land van de taal'.

Schaerlaekens, A.M. & S. Gillis *De taalverwerving van het kind. Hernieuwde oriëntatie in het Nederlandstalig onderzoek* Groningen, Wolters-Noordhoff, 1987, 254 pag., ISBN 90 01 77625 6. Prijs f 49,50.

Adressen van de auteurs in dit nummer:

Linde van den Bosch & Ineke Wolffhagen, p/a CITO,
Postbus 1034, 6801 MG Arnhem

Piet Gielen, p/a Scholengemeenschap Mariënborg,
Sint Janssingel 100. 5211 DA 's-Hertogenbosch

Ru Klein, Beemdgras 90, 2804 NW Gouda

Henk Lammers, Carla van Engen & Carina Groot,
p/a Instituut voor Neerlandistiek, Spuistraat 134,
1012 VB Amsterdam

Gerard Mensink, Van Ostadestraat 243 d,
1073 TN Amsterdam

Kees Sluis, Prinseneiland 75 L,
1013 LM Amsterdam

Marc Spoelders, Kwastraat 26, B-9270 Laarne
(België)

Theo Vesseur, Engelandlaan 286, 2034 NJ Haarlem

Gevraagd:

**twee studenten
die tegen een kleine vergoeding
hun medewerking willen verlenen aan
een telefonische ledenwerf-actie.**

Aanmelden, telefonisch, bij:

**Gerrit Reitsma,
tel. 03200 — 52520 (overdag)**

**Herman Meddens,
tel. 035 — 42424 ('s avonds)**